

Завой

Седмичникъ за култура, изкуство, критика и общественостъ.

„За Бога, върбай въ нъщо!
Ако щешъ даже въ сжществу-
ването на дъвола върбай, но
безъ въра не живѣй, за да не
обезсилиши живота си.“

Рамзи Макдомалдъ,
английски държавникъ, вече покойникъ.

ПОДВИГЪТЪ НА МЛАДИТЪ

Подвигътъ не е винаги свързанъ съ фронта, съ войната. И на фронта на живота, далечъ отъ окопите и теленитѣ мрежи, има мѣсто за подвизи, има нужда отъ подвизи.

Единъ такъвъ подвигъ е свързанъ съ началото на учебната година — 15 Септември. На тоя денъ подъ знамето на просвѣтата се нареждатъ въ стройни и гъсти редици хиляди ученици. Въ хиляди младежки сърдца се запалва вътрѣ на тая просвѣта, която ражда нови хора, новъ животъ.

Стремежътъ къмъ тѣхъ е подвигъ. Може би помъжнотъ отъ всѣкога е: да се начертаетъ днесъ пъкъ къмъ тоя стремей. И като че ли тоя е гаранцията, че тоя пъкъ ще бѣде правъ, за да прекося хоризонта и да изведе на единъ помирень свѣтъ, съ по щастливи и по човѣчни обитатели.

Има страни, въ които 15 Септември не настѣпва. Календарътъ спрѣ предъ него, за да се попълни съ други дати. Ще мине време и тия дати ще се отразятъ въ историята, въ сжщата история, която четатъ младитѣ. Тогава тя, историята, ще трѣбва да положи изпитъ предъ тѣхъ. Въ изпитната комисия ще влѣзатъ навѣрно: духоветъ на логинали герои, както и жени съ черни забрадки.

Нена младитѣ осждаятъ историята. А съ амбицията си, съ идеализма и трудолюбие то си да създадатъ история съ по-свѣтли страници. Това е и тѣхно право и тѣхенъ дългъ.

„Завой“

Политически дневникъ

У НАСЪ И ВЪ ЧУЖБИНА

Не войната има последната дума!

Свѣтътъ отново е хвърленъ въ пламѣнитѣ на една разрушителна война. Близо 200 милиона хора, едни на бойнитѣ линии, други задъ фронта, трѣпнатъ предъ неизвестността на утрешния денъ. Други даде мощни страни: Свѣтска Русия и Италия, сж поставили на бойна нога повече отъ десетъ милиона войници и блатъ отъ своитѣ граници. Загледичи сж тѣхнитѣ намѣрения. Сждноснои ще бждатъ тѣхнитѣ решения.

Войната на нервитѣ, печатната война и войната на етера не можеше повече да продължава. Народитѣ не можѣха да живѣятъ вѣчно въ тревога, подъ постоянна заплаха. И държавинитѣ на сега воюващитѣ страни предпочетоха войната предъ страшното напрежение на нервитѣ. Но пушачи въ движение механизма на войната, тѣ се нагърбватъ съ голѣмата отговорностъ предъ историята и предъ човѣчеството. Още не сж махнати чернитѣ забрадки отъ главитѣ на воюващитѣ, още не сж възможали сирѣщитѣ на згинулитѣ презъ последната война, още не сж поправени сторенитѣ несправди на мирнитѣ следовени конференции, а пропичѣха отново картечници и запуща гранати...

Ние сѣбтаме, че отговорнитѣ държавници не сж изчерпали всички възможности за разбирателство, даже и сега, когато войната е единъ ужасень фактъ. Ние вѣрваме въ миролюбивия починъ на известни държавници, чрезъ една свѣтова кон-

ференция да бждатъ уредени всички спории въпроси и да бжде установень траенъ свѣтовень миръ на базата на интегралната справедливостъ. Ние разчитаме на здравия политически разсѣдѣкъ, който ще излѣзе по-силень отъ заслѣплението.

Иначе, не стане ли това, свѣтътъ ще наблюдава една дълга изтощителна и разрушителна война, чрезъ която ще бждатъ унищожени всички културни постижения, плодъ на многогодишни усилия и мирно творчество. И ще бждатъ победени въ края на краищата не отдалѣни държави, а всички воюващи народи.

Отдалѣнитѣ народи не изпитватъ чувства на умреза едни къмъ другъ. Всички народи дълбоко въ сѣзнанието си благославятъ мира — това най-висшето човѣшко благо. Тѣ вѣрватъ, че и тѣхнитѣ държавници и водачи сжщо така умѣятъ да ценятъ благата на мира и че ще сполучатъ да организиратъ последния при добровля и желание за отстъпки.

Да вѣрваме че народитѣ ще излѣзатъ отъ здрача на тоя тревожна и зловеща вечеръ и утре, оргъни отъ лжжитѣ на политическата и социална справедливостъ, ще закрѣчатъ бодро въ полето на мирното строителство.

Лжчезаръ

Тихомиръ Радиновъ

Руското село

Прегледъ на печата

Подъ надсловъ „Жалка спортна действителностъ“ съ подписъ Я. Ст. вжѣ Дневникъ пише:

Автомобилната катастрофа отне живота на единъ отъ най-добритѣ наши стрелци — Полковникъ Руя Руевъ. Трагично загиналиятъ доблестень офицеръ и отличень спортистъ, отъ години насамъ заемаше първо мѣсто при всички стрелкови състезания. Миналата година като капитанъ на нашия стрелковъ екипъ бѣ състезаванията за Балканско първенство, полковникъ Руевъ се класира на едно почетно мѣсто. Неговото участие въ лобната организация бѣ било оценявано отъ стрелцитѣ, които му повѣряха отговорни длѣжности. Така той бѣ председателъ на националния стрелковъ комитетъ на лобната организация, председателъ на сѣция при сѣдийското д-во и пр.

Неговитѣ заслуги къмъ стрелковото дѣло у насъ сж неограничени.

За голѣмо съжаление, обаче хората отъ лобната организация не отдадоха заслужена почоть къмъ паметта на рѣдкия офицеръ и стрелецъ. Ни поздравението му присѣстбувахъ само неговитѣ близки стрелци, съ които той рамо до рамо в бранилъ честта на стрелческа България. Никакво знаме, никойни чети не съпробеждаха траурната процесия.

Въ сжщото това време нѣкои бидни членове на организацията правили ходптайства предъ властитѣ до бжде освободень интернирани за спекулъ Ясенъ Кавевъ директоръ на Лобната организация.

Жалка спортна действителностъ!

Капитанъ Енгезки

Мѣрачътъ Никола Михайловъ

то секунди. Не мина много следъ това, войскитѣ преминаха границата и започнаха жестоки и усиленни боеве за златна Добруджа.

Орджидата деенощно реватъ, изстрелватъ стоици гранати и шрапнели, навемаватъ се до червено, свѣтаватъ; пружинитѣ грохчатъ отъ умора, оглушатъ се и се отказватъ да възвръщатъ тѣлото на мѣстото му за новъ изстрелъ; глицерина вринипи, изпирява се. Въ рѣдкитѣ прекъсвания на стрелбата мѣрачътъ Никола Михайловъ скача отъ сѣдалището си, grabва специално за това прибраното ромънско платиниче, наморя го съ вода и го мѣта въ куръ гърба на измореното добиче. Но не винаги е пълна матери-ката на мѣрачъ. Въ пространната добруджански ширъ во-

дата е станала по-сжжпа отъ кръвта, защото румънитѣ сж разпрали всички кожени мѣхови и изрѣзали всичкитѣ вжжета на малкото стомѣтрови кладнции изъ Добруджа.

На четиредесетъ и осемъ часа, които сж отъ пада една матеръ вода, но мѣрачътъ остава уснитѣ, езика, сърдцето си, които сж отъ кръвъ и месо, да горятъ, а на свѣтналото оржиде изтрѣсва и последната капка отъ празната матеръ.

То трѣбва да се развали, защото трѣбва да работи, защото боятъ на му дава отидхити минути.

— Хайде, Мурджо, куражъ! Дръжъ се още малко! Още единъ изстрелъ само и ще ти дамъ почивка. Тиси послушени, дисциплинирани, Мурджо. Хайде, хооопъ!

Боятъ ехти. Оржидето пхъти. То изнемогава, отмалѣва, едва, едва се довлѣча на мѣстото си следъ изстрела. Мѣрачътъ му помага, дотиква го, дланитѣ му обгарятъ, църятъ го на Мурджа трѣбва да се помогне.

— Искашъ водичка?? Потърпи! Сега има команда, по петъ бързо! Да изпатимъ и тѣзи петъ тамъ напредъ! Да помогнемъ на пешадията, защото и тѣ изгарятъ тамъ отъ жажда, умирятъ отъ куршуми. Да имъ помогнемъ, Мурджо, дай още петъ! После ще ги мѣта платиничето на гърба и ще излѣцѣла рѣка отгоре ти.

Но оржидето е обгорѣло, отмалѣло, не чува нищо; не се помръдва; паднало е въ не-свѣсть отъ изнемога. Тогава, както първекния на смъртно-легло изстива помъртвѣлитѣ

си гърди за посинѣлия първе нещъ-пеленакъ, тѣй и мѣрачътъ изстива матерата и прѣска премалѣлото оржиде съ последнитѣ рѣждиви капки вода.

Бойнитѣ пружини сж се размекнали отъ нагрѣване; глицеринитѣ си е направилъ отдушникъ и бързо лети на възъ на просторъ и свобода; и нему е омръзнала тази адска затворническа килия; кожуситѣ на канала се раздѣлятъ отъ жегъ. Оржидето се разпада на съставнитѣ си части, а батерейния командиръ съ настрахнали коси реве:

— Мѣрникъ 151 Поправка 48! По петъ бързо! — Мѣрникъ 8! Поправка 50! По десетъ бързо! — Мѣрникъ 41 Поправка 50! Мѣрникътъ бързо подскоча надолу; той скоро се потѣне цѣлъ въ гнѣздото си. Противникътъ успѣшно настѣпва — скоро ще се хвърли въ атака. — Мурджо, братлето ми, дай още петъ бързо! И азъ изгарямъ отъ жегъ и жажда, но

Срѣдъ рѣстъ, широки плещи, изпъкнали гърди, набито тѣло, мощни ржжѣ — подкова строшава; обло матово лице, кафяви очи съ кавифени ресници, които зратъ въ далечината по-добре отъ очитѣ на орѣла. Малко говори, много върши, рѣдко се смѣе. Мѣрачъ е на трето оржиде.

Познавамъ го, господинъ капитанъ, още отъ действителната му служба; въ балканската война бѣхъ мѣрачъ при него и въ междусъюзнишката война бѣхъ пакъ съ него, ако може, назначете ме пакъ мѣрачъ на трето оржиде — помоли той батерейния командиръ, когато се разредѣляха длѣжноститѣ въ батареята между мобилизираниитѣ запасни.

— Добре!... Фелфебелъ запиши го мѣрачъ на трето оржиде!

Мобилизационнитѣ дни изтекоха като минути, а часоветѣ за съсрѣдочаване и походъ къмъ границата прелѣтѣха ка-

Новото иде!

Като злъч троятъ душата, като сатир се надсмиваат ежедневните, ежеминутните трагични събития. Войната е настъпила и разлага въ ширината и дълбочината съвременността.

Мирът, това маслиново клонче, което сме свикнали да виждаме да се крепи, въ ржичиците на невинното ангелче — за смърт, за злостен пристъп над обития с черно и въ нечувани страдания свят, — се държи въ кръвясалите и съ огромните нокти ржце, на дяволът.

Злоба, ярост, „моторизиран“ бяс се изливат и обисват святът на човечеството.

Богът на доброто и на благоразумието, като че ли стои скрит въ блиндирания танк на световната съвест.

Марс се подсмива кикоти се, и заклана маслиновото клонче, както и авторитета на съвременните духовни и материални пробоивки.

Хиляди нови гробове, хекатомби, ями, напластени съ хора, обисват откритите вече бойни верени.

Разрушени културни паметници, буннича, пожари, развалини. Групове, наваред групове. Безпомощни старци и жени. Невинни дечица. Люти майчини слъзи.

Човърът и действителната човърство отстъпват по всички фронтове.

Разумът е евакуирал от главния на хората и е отлетял, съ тримоторен аероплан, за друга планета.

Войната е безумието на епохата ни.

Нешастни сж тия, които живеят въ епохи, въ които човечеството търси своята „сила“ и „шастие“ въ... собствено аото си безумие.

Нашата епоха е, наистина, злочаста, луда и полна. Защото е епоха рушителна, неустановена, прекодна. Тя има две лица: едното обрнато към миналото, другото обрнато към бъдещето. Настоящото за нея не съществува. Защото тя няма особено лице, няма център, за да се закрепи на здрава и устойчива почва. Миналото ѝ е завещало безброй неразрешени въпроси: въ политиката — национални урази и несправедливи договори, въ економиката — дълбоко и унизило неравенство, въ обществения и културен живот — несигурност на чувствата и мисълта. От тук — сегашните сътресения и крвави стълкновения. На какво се дължи тази неустойчивост, тази липса на център, характерни за нашата, твърде болна епоха?

Преди всичко на борбата между старото и новото. Старото се мжи да се задържи въ всичките си отрицателни страни, въпръки законите на живота и уроците на историята, съ своята негодност и архивност, докато новото, като израз на порасналото самочувствие и измнени реални нужди на масите, иска да промъни тази остаряла действителност, да открие перспективи и да гарантира по-голяма сигурност на възможното повече хора.

Нашата бурна епоха — епоха без лице и настояще — е, разбира се, безумна, но въпръки всичко, — героична!

Геронтът на тази стихийна епоха може би не сж шастлив, но подготвя щастие на други, които идват и на които нека нашият егоизъм не завижда...

Въ този гигант и ужасен даубой между старото и новото, между негодното до очевидност, и разумното и практически полезното, между разлътото и изгръващото — правото е на страната на новото, а безпечно и победата ще бъде на неговата страна.

Човечеството иска и ще го наложи, въпръки безумието, въпръки коварството, въпръки всичко и отъ където и да идват съпротивителните сили — да се излезе изъ днешните трагичен хаос, съ мърки, въ основата, на които да лежи идеята за шастливият човър.

А тази идея се е наложила и това шастие ще дойде.

Нима малката китайка Куи, една от героините на романа „Вавилон“ от Виктор Маргерит, напушайки тая Европа, обембула от тръската за война, не казва на приятелите си от Париж, че отива именно към това шастие?

— Отивам въ една страна, въ която всички хора сж братя! Надгвайте се! Новото иде!

Немо

До 5 Октомври т. г.

можете да си набавите книги при много намалени цени от

книжарница

„Новъ святъ“

СТ. СТОИМЕНОВЪ

ул. Св. Архангелъ Йосифъ № 34 — София

Пощенска чанова сметка № 1094.

Искайте каталози.

КОСТА ТРАЯНОВЪ

Гробът на Одесосъ

ЛЕГЕНДИ И СКАЗАНИЯ

Въ древността е имало славеи и богат град на име Одесосъ. Той бил основан от елински колонисти въ честь на легендарния мореплавател Одисей. Разположен на брѣга на бурното, но Гостоприемно море, въ него въкове наредъ е цѣлял бурен живот и сж се развивали голѣми събития. Многоцѣтните зидове на приказните му храмове и дворци, които сводове били подпрѣни от редица мраморни стълбове сж чудно хубава рѣзба горѣли подъ лжичитъ на слънцето, а кжитъ му кули и крепостни стени околорѣждали, които служили за убѣжище въ разнири времена, хвърляли свѣтла сѣнка или ясни отражения въ морето. Градътъ изглеждалъ като нѣкое възлѣбно сѣние, излѣно отъ ярки багри, една поема отъ мраморъ, мозайка и злато, а пристанището — гора отъ стожеритъ на множество платноходѣ, натоварени съ тежка, скъпа стока. Прочутъ билъ по онова време тоя градъ съ своя оживѣн стокообмѣнъ и съ своите несмѣтни богатства.

Отъ брѣговетъ на Кримъ до Хелеспонтъ, където сж дивните чортози на великия и могъщия богъ Посейдонъ и отъ Кавказъ до Хемусъ, където се носилъ възлѣбната музика на тракийския царей Орфей, презъ всички годишни времена, сж кръстосвали на дължъ и на ширъ кораби и лодки за богатство, за поминѣкъ или за слава. Тия брѣгове помнѣтъ дѣщерята на Агамемнонъ, която отправайки погледъ къмъ лазурния кръгзоръ е жгнѣвала по далечна Елада, а бурнитъ води на морето — храбритъ Язонъ на своя корабъ „Арго“, търсейки Колхидъ, за златното руно и славния Одисей своята ролина, за да спусне котва следъ дълги скитания и голѣми приключения. Тѣ помнѣтъ сжщо перситъ на Дария, македонцитъ на Филипа, римлянитъ на Маврикия и още много други племена и народи. Ту смѣли мореплаватели съ своите платноходѣ сж идвали отъ далечни, непознати страни въ Одесосъ, ту ликуващи рибари съ връщали отъ сполучливъ риболовъ въ открито море, или мѣстни поселници на крайморската земя сж посѣждали отъ време на време лазиритъ му. Тѣ представявали пѣстра смѣсца отъ различни народи сж още по-различни стоки.

Въ тоя градъ се творѣли прочути творби на изкуството. Даровити ваятели красѣли величественитъ му храмове и

дворци съ своите статуи отъ мраморъ и бронзъ. Гѣмални живописци изобразявали боговетъ на Олимпъ, а вдѣловени музиканти възлѣждали съ възлѣбнитъ си лири и арфи хубостта на Афродита, родена отъ пѣната на морскитъ вълни или славната битка при Троя. Тукъ сж ставали спортни състезания и гладиаторски борби и сж устройвани още всевъзможни други зрелища. Градътъ тѣнелъ въ охолство и разкошъ. Въ лицитъ угощения и шумни веселби, народа превръщалъ нощитъ въ дни. Но освенъ охолството и разкоша тоя разгнѣн градъ познавалъ нищѣтата, особено въ куртизанскитъ квартали. Тѣ били около пристанището и тамъ наредъ съ другитъ стоки се търгувало сж жива стока. Изъ тия квартали сж давали срѣща падението и порока съ грѣха и прѣстѣпленieto. Тамъ билъ и пазаръ за роби. На тоя пазаръ редовно се продавали млади девойки за куртизанки и здравни мже за роби или гладиатори.

Веднажъ кораби отъ Римъ докарвали нѣколко рибари въ Одесосъ. Тѣ били обвинени въ проповѣдъ на нѣкаква нова вѣра въ единъ единственъ богъ, който живѣе въ самитъ насъ и затова ги осѣдили на изгнание. Това били едни отъ първитъ последователи на Христостовото учение, което учи хората на братство и равенство помежду си. Изжжени и изтощени отъ дългия пътъ, но съ божественъ образъ, чийто погледъ излѣжалъ вѣра и любовь, тия незнайни апостоли били продадени като роби на градскитъ първенци. Нѣкои отъ тѣхъ станали домашни слуги и съ своята кротост и благост спечелили сърцата на господарѣте си, а други продължили занаята си за чужда смѣтка. Съ своя добродетеленъ животъ и съ своето милосърдие, тѣ станали будната съвестъ на града и скоро мнозина взели да ги съчатъ за примѣръ и да имъ подражаватъ. Но за тѣхнитъ проповѣди почнали да ги прѣсѣдватъ и тукъ. Тогава тѣ се принудили да забѣгнатъ въ близкиѣ девствени гори, където основали първия християнски манастиръ въ тоя градъ. Последователитъ имъ, обаче, все повече се увеличавали въ града и вече си направили храмъ, скритъ въ земята отъ очитъ на властѣта.

А въ това време Одесосъ денъ изъ денъ ставалъ още по прѣстѣпенъ и пороченъ. Локаито топла кръвъ се лѣла отъ умирающитъ гладиатори прѣдъ

очитъ на многолюдната тѣпла, жадна за зрелища. Горчиви слѣзи изплаквали прѣждевременно остарѣлитъ куртизанки по своето изгубено шастие и своята умрѣла любовь. Нѣкои отъ тѣхъ свѣршвали съ самоубийство като поетесата Сафо, която разочарована отъ любовта се хвърлила въ морето. И клети роби, отъ люлката до гроба, окайвали нередостната си сѣдба. Безсилни да сжкѣтатъ веригитъ на робството, тѣ все пакъ вѣрвали, че дълото на великия Спартакъ, който прѣвъ следъ Прометей възстанъ срѣщу робството и тиранията, рано или късно ще бже и прѣбже. При все това аличността за богатство подтиквала едни да бждатъ тирани надъ други, а разпуснатитъ нрави хвърляли въ ноктитъ на порока асѣки езичникъ. Единствени само християнитъ съществали покани и изповѣдъ и учили на проща и обич единъ другъ, но тѣхния гласъ не билъ чутъ. Появила се люта „проказа“ въ града, бури потопили градскитъ кораби и зацѣпили нашествията на пирати и варвари за грабежъ и плячка. Народътъ, обаче, отъ нищо не се стрѣснѣлъ, а продължавалъ да се носи отъ мѣтна гнусенъ потокъ на своя разгнѣн животъ.

Както нѣкога пророцитъ въ библейско време, тѣй, сега и християнитъ били тревога, че кракъ приближава и днитъ на Одесосъ сж прочетени. Тѣ предричали гибелната му сѣдба, като сѣдбата на Содомъ и Гоморъ, изчезнали въ страшната преизподня или тая на Помпей заритъ въ огънь и жупелъ. И наистина, обждали се предричанията имъ. Презъ нощта срѣщу великия денъ на победата на истината надъ лжцѣта и доброто надъ злото, олицетворени въ възкресението на богочовъръ Христосъ, града празнувалъ култа на Дионисий. Безумни оргии и диви вакханалии били въ своя разгаръ. Голи, пияни мже и жени въ безсрамни сцени излагали на показъ своите животински похоть и чудовишна извратеностъ. Само християнитъ сѣ факли въ ржце се собирали тайно въ каткомбитъ да посрѣщнатъ възкресението на голготския страдалецъ. Тѣ, обаче, били издадени отъ нѣкой новъ Юда и разярена пияна тѣпла бѣсно се нахвърлили да ги изгорятъ живи. Но въ тоя мигъ силентъ земетръс раздрусал изъ основни Одесосъ и тоя потъналъ въ недрата на земята.

Следъ това на неговото мѣсто се образувало езеро, въ чието дѣно при асно време (Следъ на 3 стр.)

търпя, виждашъ самъ. Ето на, устнитъ ми сж пукнати чакъ до жобитъ, а нито капка кръвъ не протича отъ тѣхъ. Ако би имало една капка кръвъ, бихъ ти я далъ. Противникътъ е вече на четирестотинъ метра! Дай последнитъ „петъ бързо“, може би тѣ ще решатъ боя и ще спасятъ отъ пленъ и дама ни.

— Господинъ капитанъ, турцитъ почватъ да отстъпватъ!

— Виждамъ!... Мърникъ 4! Поправка 50! Обсѣй!

— Господинъ капитанъ, цѣлиятъ турски полкъ отстъпва! — Виждамъ!... Мърникъ 2! поправка 50! Обсѣй!

Нѣколко бързи коротечни урагана застилатъ гребена съ труповетъ на противника и отбиватъ атаката. Батарея на позиция съ пехотна атака по фронта не се превзема. Руситъ разбиратъ грѣшката си и бързатъ да я поправятъ, но мѣрачътъ Никола Михайловъ бди

съ орловия си погледъ.

Бѣлата свѣтлина на предобното слнще еднакво помага на двамата противници. Тя сочи пътя на атакуващитъ руски пехотни вълни, но дава вѣрна посочка и на мѣрачитъ при орджията. Съ братска усмивка, златокосиятъ слнчевъ денъ еднакво допиратъ бѣлнитъ си устни до челата на всички мъртавици: руснаци, българи и турци.

— Атака отъ лѣво, господинъ капитанъ! — гърми басовиятъ гласъ на мѣрача Никола Михайловъ.

— Четвърто орджие, петъ крачки задъ онопалъ Дай фронтъ на лѣво! Мърникъ 2! Поправка 50! Обсѣй!

Въ мигъ орджията закриватъ слабѣитъ си хълбоци, насочватъ гърлата си къмъ атакуващата вълна, засипва я съ огънь и олово и я разбиватъ на пухъ и прахъ. Атаката отъ флангова, изведанажъ се обрѣща на фронтъ. Нови труповетъ насти-

латъ полето следъ отбитата втора атака, но врагѣтъ не се отказва отъ примамливата плячка. Нѣма по-слабенъ трофей отъ орджие, а да се плеши цѣла батарея!

— Господинъ капитанъ, нова атака въ дѣсно! — пищи гласѣта на мѣрача отъ първо орджие. Той е и мѣрачъ и възводитъ командирѣтъ, защото възводитъ отдавна сж излѣзъл отъ строя.

— Първо орджие, петъ крачки назадъ! Четвърто орджие, петъ крачки напредъ! Дай фронтъ на дѣсно! Мърникъ 2, поправка 50! Огънь!

Батареята, като затворена въ клетка вълчица, се мѣта на лѣво, на дѣсно: рѣмжи, реве широко разтворила окървавѣнитъ си уста. Четиритѣ ѝ жбѣ раздиратъ какъвто докопъ, хвърлятъ едри кжсове човѣшко месо около туловището си и откриватъ извори за потоци кърви. Приклѣнала на заднитъ си крака, побѣсѣла

отъ стрѣвъ, тя размахва лапи и прѣска отровна червена пана отъ устата си.

Три атаки сж отбити. Орджията свѣтятъ като живи вжлени. Снарядитъ се привършватъ, а подвозъ нѣма, защото цѣлия тѣлъ е подъ смъртоносния огънь на атаката. Турцитъ сж вече цѣлъ километръ на задъ. Нито една пѣхотна пушка въ подкрепа, нито единъ ножъ.

— Пакъ атака отъ лѣво, господинъ капитанъ! — гърми басово мѣрачитъ Никола Михайловъ.

— Атака и отъ дѣсно, господинъ капитанъ! — писка мѣрачътъ на първо орджие. — Атака по фронта, господинъ капитанъ! — присѣданията се мѣрача на втори орджие. Обща атака по фронта и по двата фланга на батареята. Четиритѣ орджия сж като вѣрвѣ въ полукръгъ, но...

— Мърникъ 2! Поправка 50! Батареята командирѣтъ пада.

— Мърникъ 2! Поправка 50! — Огънь! — командва мѣрачитъ Никола Михайловъ, но скоро последния снарядъ излита и орджията онѣмѣватъ.

Подъ замаха на ножовѣтъ и мощното ура на една прѣсна българска дружина отъ 11-и пѣхотенъ маршеви полкъ, руситъ, които бѣха възсѣдали: топлитъ тѣла на мълкналитъ орджия, обрѣнаха гърбъ и се оттеглиха въ окопитъ си.

Единъ „левентъ“, чернооко офицерски кандидатъ, съ два шчо نابоли мустаца, прѣва зѣрна изоставенитъ орджия.

— Ето орджията момче! Да ги спасимъ! Ура!

Той прѣвъ стигна при батареята и по чудна случайностъ се озовава тѣсно прѣдъ трето орджие. Коленичилъ до „кроткого изстияло „добитче“, той го прегръща и цѣлува, а следъ това лава мъртавъ до него.

Пѣхотата бързо заема гребена. Новиятъ батареенъ ко-

Практично ръководство за изучаване на руски език

Отъ К. Пехливанова — Желъзова Цена 30 лв. Книжар. „Новъ святъ“ Екзархъ Йосифъ 34 — София. Пощ. чекова с/ка № 1094

На всеки щогоде по-грамотен човек е известно, че в оная далечна епоха ние, българите, дадохме едно от най-мошните оржиде въ ржцетъ на руския народ — писмеността. Но въ продължение на цели петстотин години българският народ и българският език и писменост бяха потпжкани въпржкй че не изчезнаха.

Въ това именно време заимствахме доста отъ Русия. Много отъ нашите предосвободителни дейци отиваха там да следват и заимстваха отъ напредничавата руска литература. Тъ бяха улеснени и отъ обстоятелството на оная родствена, езикова и битова връзка, която съществуваша между двата братски народи. Заимствуването стана вече традиция и продължи и след нашето освобождение. Българските интелектуалци, общественици, политици и хората на изкуството имаха възможността да четат въ оригинал произведенията на великаните на човешката мисъл и слово, като Пушкини, Толстои, Достоевски, Гоголи, Горки, Чехова и др. Това именно помогна за бързия растеж на българската наука и изкуство.

Руският език бѣ въведенъ и изучаванъ задължително въ нашите гимназии. Но поради бжкзостта на двата езика, мнозина смѣтаха руският езикъ за доста лесенъ и не проявяваха онова упорство, нужно за изучаване и пълноовладя-

ване тънкости на езика. Това бѣ една голѣма грѣшка. Всѣки, който иска да се ползува писмено и устно отъ богатия руски езикъ, трѣбва да се заеме сериозно съ неговото изучаване, — граматика, синтаксис, фонетика, преводъ и пр.

Покрай другите ръководства и речници изѣзли напоследък, особено ценно се явява „Практично ръководство за изучаване на руски езикъ“ отъ К. Пехливанова — Желъзова. Въ предговора си тя казва, че изучаването на единъ чуждъ езикъ „на единъ джжъ“ както проглушиха свѣта нѣкои съ своите реклами, е не само абсурдно, но и голѣма лжжа.

Въ горното ръководство читателя ще намѣри граматика, произношение, склонения, съществителни, прилагателни, глаголи, живъ разговорникъ, преводъ и пр.

Дадените примѣри и разговори сж леки, взети изъ най-обикновените човѣшки отношения и области.

Цеността на ръководството на К. Пехливанова — Желъзова е еднакво както за начеващия, така и за напредналия читател. Първият ще бжде въведенъ въ първите стѣпки, а вторият ще си доуясни много нѣща.

Горещо препоръчваме „Ръководството“ на всички интересувачи се отъ руския езикъ и отъ неговата богата съкровищница.

Крумъ Григоровъ

Анекдоти

Единъ първенецъ на боксъ оставилъ на зачалката въ единъ ресторантъ чадѣра си, съ следната прикредена къмъ него бележка:

„Принадлежи на сътовния боксовъ първенецъ, който скоро ще се върне.“

Ала въпржкй внушителната закана, когато боксѣра се върналъ, намѣрилъ на мѣстото на чадѣра само една записка:

„Взе го сътовния първенецъ на далечно бѣгане, който никогѣ нѣма да се върне.“

Диогенъ е прилагалъ въ личния си животъ своето учение за крайното ограничение на човѣшките нужди. Той живѣлъ въ една бѣва и цѣлнѣтъ му имотъ била една гаванка, съ която пиелъ вода; но веднажъ захвърлилъ и гаванката, като видѣлъ отъ едно куче, какъ може да се пие и безъ гаванка.

Пълна противоположностъ на него билъ Аристипъ, който както и Диогенъ, билъ ученикъ на Сократа. Единъ денъ Аристипъ миналъ по-край бѣвата на Диогена, който въ това време чистѣлъ салатата си. Аристипъ се засѣмъ:

„Ако би се научилъ да се задоволявашъ съ малко“, извикалъ подире му Диогенъ, „не би ималъ нужда да ласкаешъ тирана.“

„А ти пъкъ“, отвѣрналъ Аристипъ, „ако би се научилъ да се отнасяшъ както трѣбва съ хората, не би ималъ нужда да чистишъ салатата.“

Еднѣжъ стариятъ чудакъ стоялъ съ свръхъ човѣшка упоритостъ подъ ударигъ на буйна градушка. Той билъ полуголъ и мнозина го гледали съ състрадание. Платонъ, който миналъ наблизо, прозрѣлъ причината на тая честолюбива упоритостъ и викналъ на зрителите: „Ако наистина имате милостъ къмъ тоя човѣкъ, престанете да го гледате! Махнете се отъ тука и ще видитѣ, че той веднага ще се скрие подъ нѣкоя стрѣха!“

Диогенъ си отмѣстилъ за тая случка. Той пусналъ въ платоновата аудитория единъ оскубанъ пѣтелъ — за да осмѣ неговото опредѣление за човѣкъ: „Даукаро животно безъ пера.“

Когато съобщили на Сократа, че атиняните сж го осждили на смъртъ, той отговорилъ хладно: „Природата пъкъ — тѣхъ.“

На жалбитъ на учениците си, които го заобиколили на смъртния му часъ, плачейки, че умира невиненъ, мѣдрецътъ отвѣрналъ съ бележитите думи: „Нима бихте желали да умира живиновъ?“

Търговско Акц. Д-во „ЦАРЬ СИМЕОНЪ“

гр. ВАРНА

ПОКАНА

Съгласно чл. 206 отъ Т. З. и опр. на сжда № 1867 отъ 29 Августъ т. г. „поканватъ се г. г. акционерите на Търгов. Акц. Д-во „Царь Симеонъ“ на Общо събрание, което ще се състои на 23 Септември 181/2 часа въ канцеларията на Д-вото ул. Русе № 33 при следния дневенъ редъ:

1) Одобряване годишния балансъ и с-ката „Загуби и Печалби“ за 1938-1939 година.

За правоучастие въ събирането акциите се депозиратъ най-късно до 22 Септември 18 часа при председателя на Д-вото ул. Русе № 33.

Ако събранието не се състои на 23 Септември, то се отлага съгл. чл. 11 отъ дружествения уставъ за следния не-присъственъ день.

Отъ Управителния съветъ

Докладъ

на провѣрителния съветъ на Търговско Акционерно Дружество „Царь Симеонъ“ — гр. Варна

Господа Акционери,

Съгласно чл. 202 отъ Т. З. и чл. 24 отъ дружествения уставъ провѣрихме търговските книги на Дружеството за презъ отчетната 1938/1939 год. и ги намѣрихме; че сж водени правилно и редовно. Баланса и смѣтката „Загуби и Печалби“ сж изготвени и извлечени точно отъ книгите на Дружеството.

Молимъ, да приемете и одобрите Баланса и смѣтката „Загуби и Печалби“ тъй както сж представени и да освободите отъ отговорностъ управителния и провѣрителенъ съвети за отчетната 1939/1939 год.

Председателъ: К. Станойковъ

Провѣрителенъ съветъ: К. Панайотовъ
Членове: Ст. Мирославовъ

Балансъ

на Търговското Акционерно Д-во „ЦАРЬ СИМЕОНЪ“ — гр. Варна, съставенъ на 31 Мартъ 1939 год.

АКТИВЪ

1. Каса	2.681
2. Машини и инструм.	470.811
3. Първ. материяли	18.473
4. Дебитори	8.035
	500.000

ПАСИВЪ

1. Акц. Капиталъ	500.000
	500.000

Председателъ: К. Станойковъ

Провѣрителенъ съветъ: К. Панайотовъ
Членове: Ст. Мирославовъ

ЗА ФИНИО И ЖЖКО ОБЛЕКЛО САМО ПРИ

Калоянъ Маноловъ

КРОЯЧЪ

ул. „Царь Симеонъ“ — срещу хотелъ „Преславъ“

На складъ платове и одеяла.

Високо качество.

Умѣрени цени.

Прецизна изработка.

Гробътъ на Одесосъ

(Продължение отъ 2-ра стр.)

прозирали кѣлбеститѣ сводове на храмове, дворци и старинни жилища. И отъ тогава до денъ днешенъ преданието разправя, че въ полунощъ срещу Великденъ глухъ камбаненъ звѣнъ долиталъ изподъ водата. Това било камбанния звѣнъ на подземния християнски храмъ. Дали, обаче, преданието се покрива съ действителността — не зная! Но азъ зная, че както баснословната Атлантида е потънала въ дълното на океана, тъй и стария Одесосъ отколе е потъналъ въ бездната на миналото за да се прероди въ образа на днешната черноморска хубавица Варна. Да се прероди и възкрѣсне обновенъ, защото хармонията въ свѣта е безсмъртна, а живота на земята је безъ начало и безъ край. Варна — това е най-достойния паметникъ надъ гроба на Одесосъ!

КНИГОПИСЪ

Получиха се въ редакцията ни следните новонаизѣзли книги: **Практическо ръководство за изучаване на руски езикъ** — отъ К. Пехливанова Желъзова. Доставя книжарница „Новъ святъ“ — ул. Екзархъ Йосифъ 34 — София.

Гласове — стихосбирка отъ Методи Цѣтнѣлюбовъ, издава печатница „Свѣтлина“ — Пловечъ.

Тѣ прогледнаха — разкази отъ Петрушъ. Доставя се отъ М. Райчевъ, ул. ген. Столѣтовъ 20 — София

НАША ПОЩА

Йорданъ Пекаревъ — София

Стиховете, които сте ни изпратили поддѣжат на преработка. Сторете това и въ за висимостъ отъ резултатите ще ги помѣстимъ или не. Завършена подъ обозначението IV е великолепенъ.

мандиръ стои надъ трупа на младия офицерски кандидатъ.

— Господинъ капитанъ-а-а нѣ! — като изъ отавдния свѣтъ се провлича нечовѣшки гласъ.

На стотина крачки въ лѣво и малко назадъ отъ батареята лежи Никола Михайловъ. Но виятъ батареенъ командиръ се отправя къмъ войника.

— Пакъ сж наши оржидята нали?

— Наши сж, войниче, но какво искашъ ти? Раненъ ли си?

— Кжде е батареиниятъ командиръ, господинъ поручикъ?

— Азъ съмъ батареиния командиръ.

— Хе тамъ задъ голѣмата буца заровихъ затвора на оржидието, господинъ поручикъ. Изтървахъ го, защото ме раниха въ ржката — и той повдигна половината отъ дѣсниката си, раздробена отъ куршумъ „думъ-думъ“, но азъ го заровихъ съ кракъ за да не го намѣрятъ.

— Ти си мѣрачъ отъ бата-

реята?

— На трето оржиде господинъ поручикъ.

— А кжде още си раненъ, та не можешъ да станешъ?

— Най-напредъ намѣри затвора, докато мога да ви го посоча, защото иначе какво е оржидието безъ него.

— Поручикътъ изпѣлни заповѣдта на умирающия и бързо се завърна при него съ затвора въ ржце.

— Спасенъ е! — съ облекчение и екзалтиранъ блѣсъкъ въ очите изпыха мѣрачътъ.

— Сега да спасимъ тебе, мѣрачо! — презъ сълзи промълви поручикътъ.

— Кжде е батареиниятъ командиръ, господинъ поручикъ?

— При безсмъртните герои, мѣрачо.

— А пъкъ азъ мислѣхъ, че е само раненъ.

— Но кжде си раненъ ти?

— Не бѣхъ се отмѣстилъ още отъ мѣстото гдето заровихъ затвора... Раниха ме въ кра-

ка... въ сжщия кракъ... трѣбва да е откъснатъ, защото на единъ кракъ едва можашъ да се доалѣка само до тукъ.

Но отъ тукъ виждахъ батареята, виждахъ трето оржиде... Сега ти сж спасени! Пакъ сж наши!... Руситѣ се опитаха да стрѣлятъ съ тѣхъ, но на нѣма снаряди, нѣма затвори... Искана да го повредятъ... Дали успѣха да имъ сторятъ нѣщо.

— Не, не, не! — новиятъ батареенъ командиръ не можеше да каже нищо повече.

— Но той можа да стигне до трето оржиде, а пъкъ азъ! — и мѣрачътъ посочи трупа на черноокия офицерски кандидатъ.

— Санитари! Носачи! Единъ великанъ изнемогва тукъ, а ние не можемъ да му помогнемъ, да го приберемъ — потрѣбни сж всичката си мжца новия батареенъ командиръ.

Носачитѣ пристигатъ и заедно съ батареиния командиръ искатъ да повдигнатъ ранения

и го настанятъ въ носилката. Кракъътъ му е откъснатъ отъ граната надъ коленото и само крачолътъ го крепи.

— He! He! He ме бутайте! Не съсуджете болките ми! Тукъ ми е добре. Тѣй както съмъ си не чувствавамъ болки. Спи ми се много... уморенъ съмъ, а пъкъ искамъ още малко да погледамъ „добитчето“. То е тѣй послушно... стрѣля тѣй точно!... Назначете ми добъръ мѣрачъ, господинъ поручикъ, ето на, дайте му и платинището, за да го покрива и разклажда съ него.

— Ще сторя всичко, което искашъ, мѣрачо, но ние трѣбва да те приберемъ чась по-скоро отъ тука. На превръзка, въ болница!...

— Азъ се прибирамъ самъ, господинъ поручикъ... при командира се прибирамъ. Тукъ моята работа е свършена. Спи ми се-е-е... Датето ми! Детето ми! — като събуденъ отъ страшенъ сънъ, съ несвой гласъ

извика ранениятъ. Още единъ пъкъ пое дълбоко дѣхъ, но силитъ му като че ли отлетѣха съ страшенъ викъ. — Де... те... то... ми! Гос... — последниятъ издѣхъ застина на устата на мѣртваца.

Очитъ му остана широко отворени. Дали оржидието зрѣха тѣ, или съ последна мисль на живота гледаха кѣтъ единъ тамъ подъ Балкана, гдето се е сгушила малка кжшурка, съ тънка тополя до вратата, и на бѣлъ камъкъ до тополята е присѣдала млада невеста, съ първия му синъ на гърди?

Печатница „К. Николовъ“
Телефонъ № 26-58

Четете в „Завой“.

Стоп. издател Стоян Дичев. Редактор Д-р Кирил Йорданов

ЗА ЛИТЕРАТУРНАТА КРИТИКА

Критиката и изкуството са тясно свързани. Не може да съществува голямо, истинско изкуство без да му се даде преценка, да бъде всестранно осветлено. Анализът на дадено произведение е необходим, както за автора, така и за читателя, за обществото. Критикът бихме го нарекли звено между писатели и читатели. Някакъв фар, който осветлява външните и дори вътрешните на тия, които не желаят да ги видят. Поради това дейността на критика е толкова обществена, колкото и на писателя.

Брандес е еднакво необходим за културата, както Байрон да речем. Лесинг посочи задачите на немското изкуство, посочи му новите пътища различни от тия на френския класицизъм. Белински, Коханов в своите критични студии подложиха на дълбок и всестранен анализ цялата западно-европейска и руска литература. Белински и Добролюбов бяха знаменити на руската интелектуалност от миналия век. Съвременниците на големите творци на руската литература, те не само я анализираха мощно и дълбоко, но посочиха категорично единствения вярен път по който трябва да вървим, пътя на художествената реализъм. Без този художествен реализъм не може да се говори за изкуството: правилно да осветлява живота и да води човечеството към нови хоризонти.

Литературният критик трябва да притежава качества на творец и на човък. Тия му качества се отразяват в неговите творби. Неговият политически, етичен, естетически натюрел, съ една дума неговата личност го ръководят в процеса на неговото творчество.

Критичната дейност е синтез от дейността на поета и на учена. До колкото преработва единият или другия елемент, до толкова характера на тази дейност

крие в себе си по-вече поетични или научни елементи. Във литературната критика има и наука и поезия, но тя не може да бъде нито само поезия, нито само наука.

Как се отразява личността на критика в творчеството му? Тук неизбежно следва асоциацията с качества, обективност, субективност, тенденциозност. Въпросителна за субективността, обективността и тенденциозността са еднакво важни за поезията и за литературната критика. Различна проява, те дават характер и тон на двете дейности.

Истинският критик трябва да пристъпва към анализ на дадена творба, въоръжен с метода на материалистичния диалектик. Това ще рече да разгледа произведението вътре в економичната, социална и културна обстановка. Да разгадае скритите пружини, които дават тон на творбата. Това са пружините на икономичната и социалната действителност на епохата, която заобикаля дадена епоха, даден момент. Това е по простичко казано: въпросът за честността и добросъвестността. Анализът и синтезът на всички ония предпоставки, които обуславяват известна творба, не само да се врем безполезно в душата на автора. Нека да погледнем живота, който го заобикаля, различните стимули за творчество извън личността му, тогава най-добре ще разберем душата му и сърцето му. Така ще си обясним защо в времена когато външно селския плуг да бързи земята, огнестрелни танкове се проливат с кръв, когато на цели народи, които имат вековни културни традиции, изчезват държавите, без да бъдат питани, когато трябва да насочим цялата си воля и ум, да запазим народа си от поробвания, известна част от нашата поезия върви по пътя на най-малкото съпротивление и не оставя на мир ни птиците, ни

Методи Цветнолюбиев

Ръка

(Из новата му стихосбирка „Гласове“)

Каква е тази пламнала ръка,
широка, пълноводна, неспокойна?
Кои са тзи бръгове тропически и знойни?
Безкрайна ли е все така?
Оглеждат ли се въ нейните води бездънни
слънца, съзвездия и небеса?
О, пламнала ръка, о, блъх
въ душите ни, не си ли ти небесна мълния,
не си ли ти съкровище от чудеса?
По твоите води безбръжни, непознати
платуват кораби, съ цветя и дарове.
Платуваш ти на юг и чаканш, и жадуваш
вътъра
да набразди снагата ти, към туй, което те зове.
Въ морето да си потопиш очите сини,
въ морето да окъпиш своя плод.
Ръка широка, пламнала, платувала години
и векове, през бурите, за тих живот!

цветята. Ето как конкретно се явява една от задачите на литературния критик да ръководи писателя когато той бърза от реалните сюжети и на пусто хаби пълнит си.

Въпросът за честността, добросъвестността и редица други психически качества на критика, въпросът за отношенията на критика и писателя не можем да ги разгледаме откъснато, да сджим за тия качества и отношения на плоскостта на най-различни чувства, като омраза, завист, любов и пр. Това значи да разрешим въпроса идеалистически, следователно да сгръбим. Тия отношения имат своите корени по дълбоко — въ социално-економическата принадлежност на критика и писателя, въ идеологичната сжестност на тия критичен и писателски натюрел. Да се изясним примърно — един критик, който въ своята дейност има за девиз „изкуството за самото изкуство“, по ренно се различава въ своята обществена дейност от ония, който търси въ поезията духовна храна за народа, търси ценности които идат да разведат и обогатят народната душа, да я стоплят и поучат. Нека не забравяме, че критикът е борец.

Г. В. Гочев

Абонирайте се за в. „Завой“
Годишен абонамент 90 лв.
Шестмесечен — 50 лв.

КАШК И ЧУЖДИ БЕЛЕЖКИ

Доблест и чест

През наназа на ежедневието минават много събития и факта. Някои от тях заслужава да се отбеляжат и да се подчертават дебело защото са отражение на високо гражданско съзнание, както и на примърна готовност за жертви пред интересите на Родина.

Пред нас е един прѣсен случай. Съгласно решението на мин. съвет движението на моторните коли се забрани. Вън от предвидения изключения професионални автомобилисти следва да се ограничат въ движението и въ разхода на горивни и смазочни материали.

По тая повод организацията на автомобилитѣ е отправило да членове си едно окръжно, съ което се съобщава и обяснява новата наредба, съгласно заповѣта на г. Директора на полицията. Заключението на това окръжно не е освен затрогващ апел към тия скромни труженици, да поставят над своите интереси, тия на Родината.

А извадената нече от тях готовност да сторят това, трябва да бъде разбрана и оценена от всички българи.

Хвала на доблестните и честни автомобилитѣ.

Стоян Дичев

Грешна земя-праведни обитатели

Да ви поясня: седим около кръгла маса. Застапени са три съсловия: журналисти, артисти и художници. И трите съловия са вън от обсега на борбата съ спекулатива, изключая амтрешната, междусъсловна спекула. Разбира се ако за нея се праша хора въ трудовитѣ групи, отдавна би настъпило общо обезлюдяване.

И трите съловия посрещат съ живо задоволство мѣритѣ за продоволствието. И съ право, защото до сега макар и да не са липсвали артикули от първа необходимост, продоволствието на тия три съловия е било трудно.

Въ тоя дух се нмат мисли и констатации и конференцията на кръглата маса продължава. Незабелявано един субъект се приближава до кръглата маса. Гледам го изпод вежди и недоумявам. На среща ми надписи: „пазете се от шпиони и провокатори“ недоумявам и той.

Господа, небойте се, това е тенора Х, обажда се актьора. Народен певец, трубадур с.

Заглеждам се въ субъекта съ по-иъшен интерес. Има вид на поданик от отшелническа поснция. Насилвам паметта си да си припомня дали съ му споменали името въ църковния (мжченически) календар на радио София. Не съм чул подобно нѣщо, навѣрно реда му не е дошъл още.

Впрочем субъекта вае думата и подхваща елегантна си. Току що бил отгварвал една заложна кжца от една вектория подобна на палто, срещу 200 лв. и сега бил свършено свободен от тжестята на държавни знаци, наречени банкноти и монети.

Я, ни запѣй нѣщо ти, обажда се един.

Как да пѣя, бе брате, гледи съсь, отъ чара съсь гледи съ. Пѣе ли се?

Буквити на едно жѣлто листче оставено на кръглата маса се размърдаха. Слѣха се, размѣстиха се, пакъ се наредиха. Това беше концертната програма на тенора. Един пѣлагеръ номеръ се вмѣква въ нея. Искахме да чуемъ тоя шлагеръ, отдаде ни се да го видимъ обаче:

Тенора придружен от полиция бързае към гарата. Пасо-добле. Един окован въ вериги престъжникъ съ спровод пакъ, ги следваше. Сдѣба. Грешна земя — праведни обитатели.

Резо Стругаров

Не обждайте военитѣ въпроси.

Бждете предпазливи въ разговоритѣ си. Има шпиони и провокатори.

Радиото и човѣшката солидарност

Радиото, днес, е проникнало въ всички области на човѣшката култура. Няма професия, която да не прибѣгва на неговата помощ. Многочислени са приложенията и услугитѣ на радиото. Напоследък, въ едно голямо Парижко научно списание, бѣ напечатана следната крайно интересна статия — репортаж, ждето изпѣква не само голѣмата полза от радиото, но и човѣшката солидарност и доброта, въ които мнозина вече не вѣрват. Радиоѣлитѣ, като викове от друга свѣтъ, идат да ни уѣрят, че солидарност и доброта има още по-земея.

— Могатонѣ дѣждѣтѣ пискаше по прозорцитѣ. Бѣхме сѣдали въ стаята потънала въ полумрака, осветена само от слабата свѣтлина на скалата

на радиото, слушайки парче лека музика — разказва французския журналист Евгений Гонда — Дикозѣт оркестър изпълняваше весела ария. Въ почти неореалната атмосфера която ни заобикаляше далечната антена на Радио-Париж предаваша ни тая увеличаща музика ни изглеждаше единствената неподвижна точка въ пространството.

Изведнажъ високоговоритѣ изпѣли мѣлния... Безъ съмнѣние въ студиото смѣняха плочата... но тишината се продължи... После шумъ отъ мачкана хартия и сподавени шушукания... Изведнажъ чухме познатия гласъ на шпикера: — Алло, Алло! тукъ националенъ предаватѣ Радио-Париж. Алло, алло! Много бързо!... Докторъ Дерекъ въ

Париж, иска за единъ умѣрающъ нѣколко дози „ура-стибаминъ“ специфиченъ лекъ за болѣстѣ „кола-азаръ“ отъ която неговъ пациентъ е боленъ.

Силна вихрушка помѣте уличата и въ полумрака, който обгръщаше стаята, странниятъ апелъ прозвуча отново:

— Алло, алло! Тукъ националенъ предаватѣ Радио-Париж... много бързо... много бързо!

Следъ това, безъ съмнѣние, антената на предавателя разпрѣсна по свѣта друга джазовъ плоча, но ние не слушахме вече предаването. Прекъснахме тока и съ погледъ потъна въ мрачината, се замислихме за тоя „пациентъ“, който нѣкъде отчаяно се сражаваше съ смъртъта.

„Въ бюрото на клиниката му, намирамъ се лице съ лице съ докторъ“ — продължава г. Гонда — „който прѣвъ безъ

съмнѣние въ анализѣтѣ на медицината е прибѣгналъ до радиото, за да спаси живота на своя болникъ. Наистина на много пѣти лѣкари въ Канада и Чикаго бѣха викани до леглото на болния по радиото, но случаятѣ на д-р Дерекъ е несъмнено безъ прѣдентъ. Той апелираше къмъ тази обществена солидарност, която се мисли, че не съществува въ 20-ия векъ: въпрочемъ резултатѣтѣ доказа, че тя е сжщо тъй жива както нѣкога... „Кола азаръ“ — каза лѣкаря — е страшенъ бичъ който бушува особено върѣтъ населението на Индия. Тя се предава отъ една мухичка, която снася яйцата си въ човѣшката организъмъ. Единъ пътъ затворени, ларвнитѣ ставатъ паразити крайно опасни за организма, когато тѣ буквално изядатъ. Това е болѣстъ трудна за откриване, защото ако и често мухичкитѣ да снасятъ яйцата си по епидермиса на болния, не по-

малко често е тия яйца да стигнатъ до черния дробъ, червата или слѣзката, ждето причиняватъ рани стигащи до обезуването на тумори. Коремътъ се подува, явява се треска, и по липса на радикално лечение, прогнозата е фатална... Но голѣмийтѣ индийски ученъ Брахманари е успѣлъ да получи серумъ, „уреа стибаминъ“ благодарение на който развитието на тая болѣстъ може да се счита като спрѣто...

Болѣстѣта е пренесена въ Европа чрезъ морския трафикъ, който толкова много екзотични болести. За щастие патогенитѣтѣ агенти на тая болѣстъ понася много зле нашия климатъ и опустошенията ѣ въ Европа не могатъ да се сравняватъ съ тия, които предизвиква въ Индия.

— Преди известно време бѣхъ повиканъ да изследвамъ единъ болникъ тежко заболѣлъ и съ ужасни страдания.

(Следва)